

Verlag vogelringstation Oud Valkeveen 2020

Rudy Schippers

Cetti's Zanger, Spanje, Barruecos, 17 april 2017 | Paul van der Poel

Het naast het pretpark van Oud Valkeveen gelegen ringgebied van het Vogelringstation het Gooi grenst over ongeveer 350 m aan het Gooimeer en omvat een terrein van nog geen 4 hectare. Doordat het gebied bij wind uit het noorden voor een groot deel onder water komt te staan en droogvalt bij wind uit het zuiden zie je een afwisseling van rietzones met gevarieerd struweel en op hogere delen zelfs nog de zomereik. Vogels uit het bos aan de zuidkant van het gebied en vogels van de aangrenzende villatuinen komen hier bij droogte drinken. Het gebied herbergt derhalve een grote variatie aan vogels.

Het vroege voorjaar van 2020 werd gekenmerkt door een warme periode met wind uit het zuiden waardoor verrassend veel trekvogels eerder terugkeerden dan in voorgaande jaren. In de VWG Nieuwsbrief van 12 april werd al melding gemaakt van het ene fenologische record na het andere. Dat mooie weer zorgde er bij Oud Valkeveen zorgde ook voor dat er op meer dagen dan gebruikelijk geringd werd, waarmee deze vroege vogeltrek vastgelegd kon worden.

Neem nu de Zwartkoppen. In normale jaren vangen we daarvan in de eerste twee weken van april minder dan 10 vogels. Dit jaar ving we op 5 april de eerste vijf, twee dagen later hingen er 35 in de netten maar ook de 25 Zwartkoppen die we op 8 april ving mochten er zijn. Op 12 april hadden we er zelfs 41. Nooit eerder kregen we in het Gooi zo vroeg in het jaar zo veel Zwartkoppen. Opvallend was wel dat het vrijwel allemaal doortrekkers waren want ze werden niet of nauwelijks teruggevangen. Een van die Zwartkoppen

was eerder in België geringd. Wat ook heel erg opviel was dat er in die acht dagen veel meer vrouwtjes (73) gevangen werden dan mannetjes (33).

Toen we op 15 maart een Rietzanger uit het net haalden kwam er gelijk bericht dat dit een nieuw record voor Nederland was. Tot dit jaar was die eerste vangstdatum weggelegd voor de Oostvaardersplassen op 24 maart 2014. Onze vangst was dus negen dagen vroeger dan die in 2014. Begin april hebben we in drie dagen tijd zelfs 18 Rietzangers kunnen verwelkomen, waaronder een vogel met een vers aangelegde Belgische ring.

Op 8 april viel er weer een fenologisch record toen we de eerste Kleine Karekiet vingen. Dat was niet alleen de vroegste voor dit jaar maar ook de vroegste die ooit op een Nederlands ringstation gevangen was. Deze keer scheelde dat maar een dag met de vogel die in 2011 in het Friese Bergumermeer gevangen werd en in 2009 bij Almere, maar toch. Voor het Gooi was dit twee weken eerder dan gebruikelijk. Overigens bestaat er nog één vroegere melding van een Kleine Karekiet en wel onze vangst op 1 januari 2012 bij Oud Naarden. Dat was waarschijnlijk een overblijvende vogel en het is nog maar de vraag of die ooit naar het warme zuiden is vertrokken.

Ook de Sprinkhaanzanger die op 5 april werd gevangen bleek de eerste van dit jaar voor Nederland te zijn. Dat was maar net even later dan het eerdere record van 3 april 2005 in Castricum. Op 8 april vingen we de tweede terwijl er op die dag bij Oud Valkeveen op drie plaatsen Sprinkhaanzangers te horen waren. Op dezelfde dag, hoorden we de eerste Nachtegaal van het jaar en vlogen er Boerenzwaluwen uit het riet, wat voor ons ook eerder was dan in andere jaren. Ook de Snor was er vroeg bij en onze vangst van 7 april was wederom de eerste van het jaar voor Nederland. Wanneer we naar voorgaande jaren kijken dan blijkt dat hij alleen eerder in Saeftinghe (Zeeland) op 2 april 2014 gevangen was en tevens op 4 april 2011 bij de Oostvaardersplassen. Overigens kregen we bericht dat dit jaar de Snor al een week eerder op een aantal plaatsen in het Gooi en de Vechtstreek te horen was. Op 19 april werd de eerste Grasmus van het jaar gevangen en ook kregen we toen twee

Tuinfluiters in de netten, waarvan een die eerder geringd was. Deze terugvangst betrof een Tuinfluiter die op 1 juli 2018 als jonge vogel bij Oud Valkeveen van een ring werd voorzien. Voor beide soorten is het alweer de vroegste datum voor Oud Valkeveen en Oud Naarden zoals te zien in tabel 1. Op andere ringstations werden beide soorten 2-3 dagen eerder gevangen. De Blauwborst van 5 april werd ruim een week later gevangen dan in eerdere jaren. Elders in het Gooi werd hij al een tijdje gehoord.

Blauwborst | Marold Brom

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	Gemid.
Fitis	05-apr	7-apr	8-apr	2-apr	3-apr	12-apr	13-apr		8-apr	2-apr	5-apr	29-mrt	5-apr
Rietzanger	15-mrt	7-apr	22-apr	2-apr	24-apr	3-mei	13-apr	21-apr	15-apr	10-apr	18-apr	13-apr	13-apr
Blauwborst	5-apr	31-mrt	22-apr	26-mrt	8-mei			5-mei	1-apr	2-apr	9-mei	26-apr	16-apr
Kleine Karekiet	8-apr	28-apr	22-apr	16-apr	24-apr	12-apr	20-apr	21-apr	29-apr	24-apr	18-apr	26-apr	20-apr
Sprinkhaanzanger	5-apr	21-apr			10-apr			19-mei	15-apr	24-apr	25-apr		21-apr
Braamsluiper	26-apr	28-apr	22-apr		17-apr	3-mei		21-apr	21-apr				24-apr
Grasmus	19-apr	21-apr	22-apr	30-apr	24-apr	26-apr	4-mei	28-apr	29-apr	24-apr	25-apr	26-apr	25-apr
Tuinfluiter	19-apr	21-apr	29-apr	30-apr	24-apr	26-apr	20-apr	28-apr	29-apr	24-apr	25-apr	10-mei	26-apr

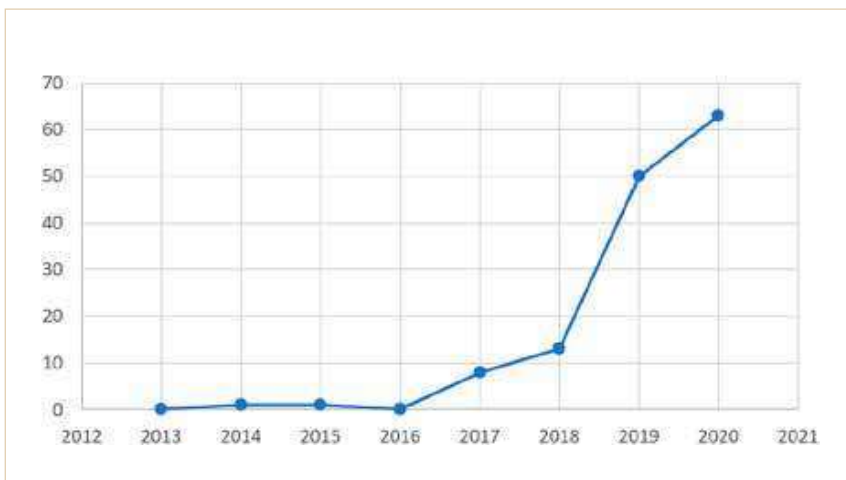
Tabel 1: Overzicht van de eerste uit Afrika terugkerende soorten bij de Gooimeerkust (Bij deze eerste vangsten zijn soorten als de Nachtegaal en de Snor niet meegenomen wegens de te geringe aantallen).

Tijdens de CES-periode (vanaf half april) wordt er normaal gesproken maar een keer per week in het weekend geringd. Veel van de bovenvermelde vogels zijn mogelijk enkele dagen eerder gearriveerd maar niet eerder gevangen. Met al deze vroege vogels in 2020 gaat men zich afvragen wat de oorzaak van hun vroege komst was. Kennelijk hebben dit voorjaar vogels die terugkwamen uit Afrika gebruik kunnen maken van sterke winden

uit het zuiden. Een voorbeeld daarvan betreft de Koekoek. Bij www.bto.org/cuckoos kunnen de trekbewegingen van met zenders voorziene Koekoeken worden gevolgd. De eerste Koekoek die op 20 april in Engeland terugkwam bleek een week daarvoor nog in Ivoorkust te zitten. De terugreis heeft hij met behulp van sterke rugwinden kunnen afleggen met een gemiddelde snelheid van 700 km per dag.

Benieuwd naar de overige bevindingen tijdens het broedseizoen 2020? Lees het VWG-rapport nummer 295 'Jaarverslag 2020 Vogelringstation het Gooi' via onze site.

Tabel 3: Explosieve stijging aantallen Cetti's Zangers bij Oud Valkeveen

Wil je dit jaar meewerken met het vogelonderzoek op het ringstation? Neem contact op met Rudy Schippers. Dichter bij de vogels kan je niet komen!

Contact

e-mail : rudyschippers@hotmail.com

telefoon: 035 5435458

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Winterkoning	3		4	4	1	1	
Tjiftjaf	5	4	3	5	8	2	5
Heggenmus	2	4	3	1	2		2
Roodborst	1	3		3		1	
Zwartkop	3	3	6	5	1	2	
Merel			2	3	2		2
Zanglijster	1	1		1	2	1	1

Tabel 2: Aantal vroegbroedende korte-afstand trekkers en standvogels bij Oud Valkeveen